

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

V. An & quis in fraterna correptione ordo sit seruandus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

mortali, vt rectè notat Caiet. Valent. & Bañes loc. cit. Atq; hæc fere ad ipsam substantiã præcepti correctionis fraternæ pertinent, nunc de ordine agendû.

D V B I V M V.

An, & quis in correptione fraternæ ordo sit seruandus.

S. Thomas 2. 2. q. 33. a. 7. a. 8.

ASSERTIO I. Extat aliquis ordo correptionis à Christo præceptus; isq; per se & ex suo genere sub mortali obligans. Ita cõmunis apud S. Thõ. hic q. 33. a. 7. & patet Matt. 18. v. 15. & sequentibus his verbis: *Si autè peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te & ipsum solũ. Si te audierit, lucratus eris fratri tuo. Si autè te non audierit, adhibe tecum adhuc unũ vel duos, vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic ecclesie, si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.* Vbi quinq; actus præscribuntur, cum hac subordinatiõne: I. Vt peccans secreto corripiatur; nempe etiã sæpius iterata monitione priuata, si ea, p̄ futura existimetur, vt notauit S. Th. q. 33. a. 8. II. Si hæc nõ, p̄ sit corripiatur etiã adhibitis testibus, qui vbi opus erit, delinquentẽ obseruent. intellige tamẽ cum hac duplici moderatione. 1. vt si sint aliqui, qui peccatum antea norint. non aduocentur alij; secus si alij non adũnt; ex cõm. apud S. Th. a. 8. ad 1. cont. Durand. 4. d. 19. q. 4. n. 4. & ex parte etiã cont. Adrian. quæst. de correct. frat. alioq; nonnullos apud Val. q. 10. pũ. 5. §. 2. qui dixerũt aut nunquã, aut eo solũ casu, si peccatũ iteretur, aut continuetur, testes eiusmodi adhibendos. 2. Vt si pauciores sufficiant, plures non adhibeantur. Dices; non licet ob spiritualẽ salutẽ, p̄ximo bona fortunã auferre: Ergo nec famã minuire, adhibitis testibus &c. Resp. negando conã: quia hoc mediũ est p̄ se ordinatũ ad emendationẽ delinquentis, sicut detectio vulneris corã medico: ad quod proinde, supposita obligatione corrigendi, ius suppetit. III. Præcipitur vt denunciatur prælato, præcipue nimirũ tanquã patri, ex cõm. secundario autè etiã vt iudici, vt cum S. Th. a. 8. ad 4. Rich. Dur. Adria. Gabr. docent Syluester V. Correptio. n. 4. & Val. cit. p. 5. §. 1. & colligitur ex cit. verbis scripturæ. IV. Vt paternè à Prælato corripiatur, & si consultũ videatur ad emendationẽ, etiã paternè, sed secretè puniatur. V. Vt si nec hoc quidẽ profit, etiã publice (seruato, quoad opus erit, iuris ordine, vt dicetur) puniatur; nec posterior actus ante priorẽ exerceatur. Ratio patebit inferius. Ex quibus refellitur Bernardinus Areualensis tract. de corrept. frat. significans, eum correptionis ordinẽ, solũ esse in consilio, apud Val. pun. 5. §. 1. Ban. hic a. 7. qui ait, hanc sententiã non minus intolerabilẽ esse, quam singularẽ.

ASSERTIO II. Hoc præceptũ Christi est naturale, & locũ habet etiã in ijs peccatis, quæ contra nos directè non sunt commissa. Primũ ex cõm. rectè docent Bann. & Val. loc. cit. Ratio est. Quia correptio fraternæ, ex ipso præscripto luminis naturalis, faciẽda est cũ minimo, quoad fieri potest, correpti dano; quod fit iuxta præscriptũ ordinẽ. Præterquã quod Christus nullũ nouũ præceptũ ad naturã præcepta adiecit, præter ea, quæ sunt de fide, aut sacramentis, quale quidẽ nõ est istud, de ordine correptionis fraternæ. Secũdũ, est cõm. apud S. Th. q. 33. a. 7. Et patet ex dub. p̄ced. Ratio est; quia etiã cætera peccata impediunt, p̄ximi salutẽ, ad quã hoc præceptũ ordinatur.

ASSERTIO III. In quibusdã tamen casibus hic ordo obseruandus non est. Ita S. Th. hic a. 7. & 8. ex cõm. conditione præceptorũ affirmatiuorũ. Et primũ casus est, si peccatũ, p̄ximi sit scandalosũ & publicũ ac notoriũ, seu notorietate facti, per publicã infamiã, vel notitiã, in aliqua cõmunitate, vicinia, vel collegio; seu notorietate iuris, vt si palam in iudicio sit conuictũ; tunc enim regulariter aut publicè arguendũ, aut ad superiorẽ deferendũ, vt efficaciter bono cõmuni consulatur: Secus si (quod raro accidet) priuata monitione satis certo & efficaciter bono priuato simul & cõmuni consultũ esse possit, iuxta S. Th. cit. a. 7. vbi etiã hunc ipsum casum refert præter alios DD. 4. d. 19. Can. super. c. noui, de Iudicijs & c. 1. de p̄cõn. & rem. & patet ex Apost. 1. Tim. 5. v. 20. *Peccantes corã omnibus argue, vt ceteri timeant.* Secundus casus est, si peccatũ, quãuis occultũ, vergat in p̄nitentiã cõmunitatis, & periculũ sit in mora, tunc enim rursũ superiori quãprimũ est deferendũ, saltè regulariter, vt dictũ, ex cõm. S. Th. a. 7. & DD. 4. d. 19. Quod si tali casu defuit alij, tenentur etiã denunciare Clerici, nec idcirco incurrunt irregularitatẽ, quãuis sequatur p̄cõna capitis, modo id faciant cum p̄testatione cõsuetã, vt rectè notarunt Caiet. Ban. cit. a. 7. & Val. q. 10. pun. 5. §. 1. Talia vero peccata iuxta S. Th. ib. censentur proditio, seditio, prædicatio fidei disseminatio occulta hæresis, & in religione etiã illud, quod est publicè scandalosũ, aut infamiã Ordini allaturũ. Tertius casus est, si peccatũ, quãuis occultũ, natura sua ita contagiosũ, exitialẽ, ac pertinax sit, vt nisi per superiorẽ efficacissimis remedijs emendetur, caueri & emendari vix latius posse videatur, vt est formalis hæresis, que vt *cancer serpit*, iuxta Apost. 2. Tim. 2. v. 17. Quæq; proinde in terris, ab hæresis peste liberis, cõmuni sancte inquisitionis lege, merito iubetur quamprimũ ad Inquisitores fidei deferri. De quo Castro lib. 2. de hæret. inquisit. c. 2. 5. Ban. a. 8. dub. 2. ad 4. Val. q. 10. p. 5. §. 1. Consulenda tamen etiã praxis & consuetudo locorũ, seu specialia priuilegia, quibus nonnunquam indulgeri potest, vt quis nõ teneatur cognitũ à se hæreticum deferre, quamdiu nihil contra religionem Catholicã in eiusmodi terris admittit. Quartus casus est, quando peccatũ occultum, quod non satis constat, an efficaciter priuata monitione emendari possit, vergit in detrimentũ notabile alterius, seu vnus, seu pluriũ, quorũ iuxta charitatis ordinẽ, omnibus spectatis, maior habenda sit ratio, quam famæ delinquentis, vt iuxta S. Th. a. 7. docent Paludanus in 4. d. 19. q. 4. & Valent. cit. pun. 5. §. 1. Quintus casus est, si ordo vel modus ille ex toto, vel ex parte inutilis sit, tunc enim eo membro seu gradu, qui inutilis prudenter iudicatur, omisso, ad sublequentẽ rectè transitur, iuxta S. Thomã a. 6. & 7. ex cõmuni: sic tamen vt priuata monitio etiã sæpius iteretur, quamdiu spes probabiliter habetur per secretam monitionẽ corrigendi delinquentẽ, vt ex S. Thomã a. 8. dictũ: quod seruata proportione, etiã de testium inductione videtur dicendum. Sextus, si peccans ipse, propter maiorem in spiritu profectũ, & sui demissionẽ, iuri suo renunciãns (vt iuxta constitutiones à sumis pontificibus approbatas, præfertim à Paulo III. & Iulio III. & Gregorio XIII. apud Ribadeneirã lib. 2. vit. Ign. c. 17. & lib. 3. c. 21. & 23. in societate nostra accidit, incautè

hic obloquentibus Banne & Lorca d. 47. n. 8.) vel
litac contentus sit, vt peccatū suū qualecunque,
extra confessionē cognitum, sine mora, non obser-
uato illo correptionis ordine, superiori denūciatur;
quia tunc scienti & volenti nulla fit iniuria; & in-
104 Religione, que erga externos etiā & seculares homi-
nes in varijs admodū officijs & functionibus occu-
patur, ad securiorē subditorū gubernationem valde
expedit, superiorib⁹ eiusmodi defectus non esse in-
cognitos Sicut ob iustam causam etiā potest quis-
que alteri condonare obligationem restituendi fa-
mā; & confessario dare facultatē, peccata in con-
fessione audita alteri narrandi, vel etiā ipse superiori
suos defectus aperire: siue quis interim absolute sit
dominus famæ, siue non. Præterquā quod vniuer-
sim, etiā in cæteris Religionibus, quoad culpales
105 ues, id licitū esse tradit S. Th. hic a. 7. ad 4. quoad
grauatē aliunde cōmuniter id esse solet necessa-
rium, iuxta casus superius relatos; vt bene etiā docet
Suarez hic d. 8. sec. 6. à n. 11. vbi refert in constitu-
tionibus Dominicanorum haberi, imēdiate esse de-
nuntianda delicta superiori, & idem habere Bona-
uenturam in exposit. regulę S. Francisci.

Certe in Regulis Prædicatorum dist. 1. c. 18. §. 6.
dicitur *Si quis tale quid extra monasterium commiserit,
frater qui cum eo est, studeat eius excessum Prælati quā-
tocius intimare.* Et vt refert Bernardinus de Areualo,
in regulis fratrum minorum Barcinonensibus dicitur:
*Debeant fratres exeuntes in reditu suo, Guardiano
notabiles excessus sociorū suorū intimare. Quod si non fece-
rint, per superiorē, cui hoc constiterit, in ieiunio panis &
aqua, vel alias puniantur. Et si vnus frater alterius fra-
tris excessus scierit per duas vias, vtpote per confessionē,
& aliter, nihilominus sic Guardiano, vt dictum est, dicere
debeat.* Imo ipse etiā S. Th. quodlibet. 11. a. 13. inter
religiosos id vniuersim approbat, vt inferius dicitur.

106 **ASSERTIO IV.** Interim certum est, vbi iuxta regu-
lā nulla talis resignatio, & proprii iuris cessio fa-
cta est, ordinē correctionis fraternę esse in præcepto
etiā inter religiosos. Ita ex cōmuni recte docent Val-
entia & Bañes, idq; ipsū aperte supponit S. Tho-
mas hic a. 7. & quodl. 11. q. 9. a. 13. vt & Basilus in
quæstionibus sulius explicatis q. 46. Augustinus regu-
la 3. & alij. Quicquid in contrariū dixisse videātur
Humbert⁹ in reg. August. c. 97. Rich. in 4. d. 19.
a. 3. q. 1. quibus fauet Suarez loc. cit. n. 12. vbi dicit,
religiosos, ob statū, & studiū perfectionis, saltē taci-
te quoad hoc renuntiasse iuri suo: modo semper ha-
beat ut ratio charitatis, cuius iuri, inq; nemo cedit.

107 Ratio nostrę sententię est manifesta; quia Reli-
giosi non min⁹ quā seculares, seruant ius ad famā;
& leges charitatis cōmunes sunt omnib⁹; expeditq;
publice ac priuatiuā bonā cuiusq; famā temere non
lædi, vt prudenter aduertit S. Thomas hic a. 7.

Quo fit, vt & quoad illorū Religiosorum peccata
de quib⁹ in sexto illo casu peculiariter egim⁹, in cæ-
teris, in quibus iuri suo non cesserunt, seruari ordo
correptionis debeat. Neque cessio illa iuris proprii
extēdi debet ad casus non expressos, v.g. vt talis de-
nuntiatio promiscue, & absq; differentia fiat etiā
Confessario, aut Patri spirituali in Ordine; hi enim
superiorū nomine minime intelliguntur: & ea que
odiosa sunt, ac in præiudicium tertij verunt, non
sunt extendenda, sed potius restringenda.

108 Nec obstat c. *Qualiter & quando* 1. de accusatio-

nibus, in cuius fine dicitur: *Hunc tamen ordinē (cor-
rectionis) contra regulares personas non credimus vsque
quāq; seruandū: quia cum causa requiret, facilius & li-
berius à suis possint administrationibus amoueri.* Hic e-
nim sermo potius est de correctione iuridica quam
fraterna: neq; vniuersim dicitur, ordinē illic non es-
se seruandum; sed non *undiquāq;*, vt significetur, fa-
cilius illic occurrere causas, ob quas ordo ille rela-
xetur; & vero ad auferendam alicui administrati-
onē etiā alias sæpe causas iustas suppetere posse.

Interim dubium nō est, etiā in cæteris religio-
nibus condi posse eiusmodi regulam, imēdiate
superiori defectus denuntiandi: ita vt ea obligentur
omnes quotquot ea regula cognita, in talem reli-
gionē admitti consentiunt: esto fortassis antiquio-
res, si regulam non acceptent, ea non obstringan-
tur, vt Bannes & alij existimant.

ASSERTIO V. Quare etiā seclusā speciali eius-
modi regula, & cessioe iuris, regulariter ac per se
loquendo, quādo secreta monitio satis profutura
videtur ad proximi emendationē, nunquā ea præ-
termissa, peccatum imēdiate denuntiandum erit su-
periori siue prælato etiā vt Patri; siue de religiosō-
rum, siue de secularium emendatione & correctione
agatur: esto Prælati melius, seu maiori cum fructu
spirituali subditū emēdaturus credatur. Hęc vt et-
iam sequentes assertiones spectant ad maiorē decla-
rationem ordinis correctionis fraternę à Christo
præscripti: in quo cum tertius gradus, siue actus su-
perius relatus loquatur de denuntiatione Prælato
(secundario) etiā vt iudici faciendā; dubium ta-
men superest, vtrum non possit imēdiate fieri denū-
tatio prælato, non quidem vllō modo vt iudici, sed
solum vt Patri, qui profuturus solum peccanti, nul-
lo autem modo obfuturus credatur.

Et vero non desunt, qui vniuersim affirmāt, præ-
sertim vbi de regularium emendatione agitur. Ita
plane videtur sensisse S. Thom. quodl. 11. a. 13. vbi
ait: *Si videtur, quod correctio melius fiat per Prælato, &
Prælato nihilominus sit pius, discretus & spiritualis, non
habens rancorem seu odium, aduersus subditum delin-
quentem, tunc licite potest hoc illi denuntiari, non sicut
Prælato, sed sicut persona proficenti ad bonum proximi.*
Et in resp. ad 3. *Si aliquis, inquit, refert Prælato culpa
proximi (etiā ommissa secreta monitione) intendens
vel cautelam futurum, vel aliquod huiusmodi, quod
ad emendam proximi videret expedire, non peccat.*
Idem docent Rich. in 4. d. 19. a. 4. q. 1. in corp. & ad
2. Bonau. in c. 17. Luc. Gabriel lect. 74. in can. An-
gelus V. *Denuntiatio* n. 10 Rosella V. *Inquisitio* in it.
& Bernardinus Areualensis lib. de frat. corrept. Fun-
damentum est: quia hoc non est contrarium ordini
à Christo præscripto; vbi sermo est de Prælato etiā vt
iudice, sicut dictū est sæpius, & fructus vberior spi-
ritualis merito præponderat illi iacturæ famæ, &c.

Sed nihilominus proposita assertio cōmunis &
satis certa est, quā tradunt Adr. in 4. tr. de corr. frat.
sub fin. Syluester V. *Correctio frat.* q. 5. Sotus relect. de
secre. mem. 2. q. 4. ad 3. Bañes hic a. 8. Nauar. man. c.
24. n. 14. Val. q. 10. pun. 5. §. 1. post Ang. reg. 3. c. 23.
Humbertum ibidem c. 97. Hug. Victorinū ib. c. 6.
& ipsum S. Thomā hic q. 33. art. 8. ad 4. vbi solum
denuntiationem Prælato vt Patri faciendā docet,
ante testium inductionē, non ante secretam moni-
tionē. Probat, tum quia id consonum est ordini à
Christo

Christo præscripto, in quo simpliciter & ante omnia secreta monitio præmittenda dicitur. Tum quia id ipsum exigit charitas, ut frater suo quam minimo damno corrigatur, neque ad ullam eius infamiationem coram altero procedatur, si absque hoc satis corrigi possit: neque fas est, solum propter maius bonum spirituale alicuius, famam aut fortunas eiusdem ledere. Ex quibus patet responsio ad contrarium fundamentum.

Dixi tamen *regulariter*, & quando secreta monitio satis profutura videtur. Nam si vel dubium sit an ea quamvis iterato adhibita sit profutura, aut si in præsentem quidem respicientia speretur, non tamen certa & constans emendatio; sed potius prudenter timeatur relapsus, tum ipsa charitas suadet, ob coercendum recidivæ periculum, & efficaciorē cautelam in futurum adhibendam, peccatum proximi, saltem religiosi, prælato siue superiori, veluti patri (si modo verè talis erga subditum futurus credatur) licite patefieri, siue prætermissa, siue etiam adhibita prius secreta monitione, ut cum Richardo, Angelo, Gabriele loc. cit. recte docent Adrianus, Sotus, Navarrus, locis citatis. Ratio est; quia tunc secreta monitio non satis est, aut putatur efficax ad finem fraternæ correctionis. Vnde etiam inter alias Constitutiones à S. Bonaventura in Capitulo generali editas dicitur: *Dogmatizare, quod frater, qui fratrem corripit de aliquo excessu, secundum formam Evangelij in occulto, non tenetur revelare superiori, qui potest esse debet prodesse, & animarum pericula præcauere: ex sententia totius Capituli definitum est, doctrinam esse pestiferam.*

ASSERTIO VI. Regulariter tamen, peccatum Regularium, quando Prælati Religionis vir vere prudens & religiosus noscitur, post secretam monitionem frustra adhibitam, aut pro inani merito habitam, fas est etiam ommissa testiū inductione, statim Prælato vel Patri denunciare: quod de Prælati & peccatis seculariū, ita regulariter locū non habet: Prior pars patet ex moderatione præcedentis assertionis, ubi etiam authores citauimus.

Posteriorem partem à potiori tradunt Bannes, Valentia Lorca loc. cit. qui vniuersim docent, antequam proximus denunciatur Prælato etiam vel Patri, semper præmittendam esse non tantum monitionem secretam, sed etiam inductionem testiū, quando ille per hæc corrigendus existimatur. Ratio eiusdem partis, ac simul discriminis inter seculares & Religiosos est: Quia prælati regulares communiter sunt & præsumuntur viri prudentes & spirituales, qui satis discernant, inter officium Patris & Iudicis; accepturi & adhibitori: talem denuntiationem solum ad bonum ipsius subditi: cum tamen contra Prælati seculares eorumque Ministri & officiales sæpe inter vtrumque officium non satis distinguant, sed continuo nonnunquam à denuntiatione fraterna ad inquisitionem seu punitionem iuridicam conuolent, non parua delinquentis iniuria, assueti foro externo magis, quam foro interno conscientiæ.

Qua de causa iuxta prudens etiam iudicium merito minus graue Regularibus censetur, coram solo prælato veluti Patre, quam coram vno vel duobus alijs testibus infamari, à quibus sæpe plus timeri potest incommodi quam à Prælato. Qua in re tamen

vniuersim habenda est ratio circumstantiarum, præsertim personæ Prælati, an sit vir prudens, discretus; suavis, an vero asper: quia ob contrarias circumstantias, fieri potest, ut prælato seculari merito ante inductionem testiū peccatum intimitur, Regulari non item. Sed nunc videamus, quid Prælato faciendum, postquam ad eum, siue iuxta ordinem Euangelicum à Christo præscriptum: siue ex causa, prætermisso eo ordine, peccatum subditi delatū est: denique quomodo vltierius procedendū, si per viam fraternæ correctionis delinques non emendatur.

ASSERTIO VII. Prælati propter eam præcisè denuntiationem Euangelicam, sibi seruato consueto correctionis ordine factā, non post crimē denuntiatum poenis à iure præscriptis punire, nec peccatum occultum, etsi per duos aut plures testes probari possit, publice euulgare, si id priuata correctione sufficienter emendari possit: etsi possit delinquentem, in eius bonū, arbitraria poena secreta, ut Pater, castigare, sublatis occasionibus peccandi, & alijs cautelis, citra delinquentis infamiā, prudenter adhibitis, ne in peccatum is relabatur, etiam si alioquin emendatione polliceatur. Ita Bañes cit. a. 7. dub. 2. ad vltimū, & dub. 4. Valentia cit. pun. 5. ex communi.

Quod proinde in primis etiam seruandum in ea religione, in qua Prælati, ob cessionem iuris ex regula factam, prætermisso consueto ordine, peccati seu defectum probrosum subditi intellexit, ne is idcirco statim in Refectorio, vel Capitulo, aut alias publicetur aut manifestetur.

Ratio est; quia forum correctionis fraternæ est secretū & occultū, in quo Prælati se gerere primo ac præcipue debet ut Patrem, ac simul famam subditi, quoad potest tueri, ex dictis: ita tamē, ut delinquent quoad citra infamiā sui publicatione eius fieri potest, efficaciter emendetur. Qua de causa etiam Prælatum posse, si id ratio delicti patiat, excommunicationem quoque; tanquam poenam medicinalem ipso facto incurramdam, delinquenti munitari, si de nouo peccat, recte notauit Valentia cit. pun. 5. §. 1. ex communi. De qua re bene etiam Suarez hic disp. 8. sec. 6. n. 13. *Sine vlla*, inquit, *probatione* (denuntiantis) *Prælati non tenetur, nec debet fidem adhibere, atque adeo nec suo officio fungi, etc.*, puniendo scilicet denuntiatum, si is delictum neget.

ASSERTIO VIII. Si crimen Prælato, seruato Euangelicæ correctionis ordine, legitime denuntiatum, paterna correptione secreta sufficienter emendari non possit, adeo vel ad publicū scandalū ex publico crimine consequens tollendū, vel ad temporale etiam aliorum nocuumentum auertendū, ex pernicioso videlicet alijs crimine imminens, vel ad ipsam peccatoris emendationem, iam ex secreta correptione desperatam, efficaciter procurandā, vtile ac necessarium videatur, crimen publicari, publiceque puniri; poterit, ac de bebit Prælati, non solum ut Pater, sed etiam ut Iudex, vtendo notitia illa quæ ex eiusmodi denuntiatione accepit, curare, vt eiusmodi crimen, saluo iuris ordine, publicetur, & quoad vtile ac necessarium est, ad supradictos fines, etiam publicis poenis puniatur: modo ex publicatione occulti criminis non maius scandalum aut malum timeatur, quam sit bonum ex correptione tali prouenturum. Est mens S. Thomæ a. 7. & 8. & aliorum

rum, quos citauimus, & colligitur, ex dictis in 1. & 3. assertionione. Denunciatur enim crimen Prælato etiam vt iudici, saltem secundario, vt dictum.

Dixi tamen, *seruato iuris ordine*; quia in particulari videndum est, an adsint circumstantiæ requisitæ, vt siue per viam inquisitionis, siue accusationis, contra reum iure possit procedi, iuxta ea, quæ in materia de Iustitia dicuntur. Neq; enim iure communi videtur Prælatus, præcise vt Pater, adeoq; sine iuris ordine, occultum crimen ita sibi denunciatum, quamuis confessum, publicè suo arbitratu posse punire, nisi delinquens talem pœnam spontè velit acceptare, iuxta cap. *Inquisitiones*, de accusationibus; vbi dicitur, *nullum esse pro crimine, super quo aliqua nõ laborat infamia, seu clamor in sinuatio nõ præferit, propter dicta huiusmodi* (paucorum denuntiantium) publice puniendum.

Et si possit prælatus, cum opus videbitur, cogere confcios, ad crimen iuridicè etiam denunciandum, vel accusandum, seu contestandum, vt rectè docet Bannes loc. cit. excommuni, quod quidem etiam locum habet, quando delictum Prælato solum vt

Patri denunciatum fuit, nec iam ex correptione fraternali seu Paterna fructus debitus speratur. Alias si priuata alicuius vel aliorum familiarium monitio, testiumue inductio profutura videretur, non existimarem eam hoc casu prætermittendam.

ASSERTIO IX. Quin etiam non obstante denunciatione fraternali, & ordine correptionis, quotiescunque contra peccatum correptum, si non interuenisset correptio fraternali, licite potuisset, aut etiam debuisset iuridicè procedi (seu via inquisitionis, seu accusationis) roties etiam poterit ita procedi, post correptionem fraternali; siue delinquens alioqui sit iam emendatus; & siue spes sit emendationis, siue non sit. Ita contra varios aliter sentientes rectè docent Bannes & Valentia locis citatis. Ratio est. Quia via correptionis fraternali nil præiudicat correptioni iuridicæ, & habet vtraque suum proprium ac speciale finem sibi propositum: illa vt emendetur delinquens, hæc, vt iustitiæ administratione, consultum sit bono publico; de qua plura inferius, de iustitia.

Q V Æ S T I O VI.

De vitijs Charitati oppositis, vt Odio, Schismate, Bello, Scandalo &c.

S. Thomas 2. 2. q. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. & 43.

Absoluetur hæc quæstio nouem dubitationibus. I. Quæ & quàm varia sint vitia Charitati opposita: ac speciatim, an & quale peccatum sit odium, acedia, inuidia, discordia & contentio. II. Quid, & quantum peccatum sit schisma; & quæ sint pœnæ schismaticorum, & quid si Pontifex fieret schismaticus, aut hereticus; denique quid faciendum tempore schismatis. III. De Bello, ac primò quanam conditiones vniuersim ad iustum bellum requirantur. IV. Quomodo dubia belli causa examinanda sit, & diiudicanda. V. Quanam circa belli prosecutionem obseruanda sint; speciatim an & quomodo in bello liceat occidere, in seruitutem redigere, vel spoliare etiam innocentes, itemque spolia & bona ab hostibus iusto bello capta, vel etiam pretio aut dono accepta ad quos spectent. VI. De Circumstantijs belli, personam & tempus concernentibus: an Clericis; atque etiam diebus festis liceat bellare. VII. De rixâ, duello, & seditione. VIII. De scandalo, quid, quotuplex, & quale peccatum sit scandalum, & an semper sit peccatum, consilio, præcepto, ope, vel ad malum cooperari, vel à bono impedire. IX. An & quâ ratione bona seu spiritualia, seu temporalia dimittenda sint propter scandalum.

D V B I V M I.

Quæ, & quàm varia sint vitia Charitati opposita; ac speciatim an, & quale peccatum sit odium, acedia, inuidia, discordia, & contentio.

S. Thomas 2. 2. q. 34. 35. 36. 37. & 38.

EGimus hætenus de charitate, eiusque obiecto, & actibus, præceptisque affirmatiuis, nunc de vitijs ei oppositis, adeoque præceptis negatiuis agendum est. Opponuntur autem charitati, secundum varios eius actus, varia vitia. Primo enim ratione primarij actus, qui est amor, oppo-

nitur illi odium. Secundo ratione gaudij, opponitur ei acedia & inuidia. Tertio ratione pacis, sex alia vitia, nimirum discordia, contentio, schisma, bellum, rixa, & seditio. Quarto, ratione beneficentiæ, quæ extertum charitatis actum diximus, opponitur ei scandalum, de quibus ordine cum S. Thomâ agemus.

Et.